

Wyrok z dnia 24 października 1996 r.
II PRN 8/96

Sąd rejonowy-sąd pracy nie jest właściwy w sprawach dotyczących roszczeń o zasiłek chorobowy z ubezpieczenia społecznego.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędzia SN: Jerzy Kuźniar, Sędzia SA: Zbigniew Myszkowski.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 24 października 1996 r. sprawy z powództwa Błażeja K. przeciwko Przedsiębiorstwu Usług Technicznych "K." Spółka z o.o. w P. o zasiłki chorobowe i ekwiwalent za urlop, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Poznaniu z dnia 14 listopada 1995 r. [...]

1. u c h y l i ł zaskarżony wyrok w części zasądzającej kwotę 555,59 złotych (pięćset pięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zasiłków chorobowych oraz orzekającej o kosztach postępowania w tym zakresie;
2. przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w P. rozstrzygnięcie w zakresie zasiłków chorobowych należnych Błażejowi K.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Poznaniu wyrokiem z dnia 14 listopada 1995 r. zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa Usług Technicznych "K." Spółka z o.o. na rzecz powoda Błażeja K. kwotę 655,59 zł, obciążając stronę pozwaną kosztami postępowania. Z akt sprawy wynika, że powód - po ostatecznym sprecyzowaniu swych roszczeń - domagał się zwrotu spółdzielczych udziałów członkowskich twierdząc, że strona pozwana jest następcą prawnym Spółdzielni noszącej także nazwę "K." w stanie likwidacji, a nadto wnosił o zasądzenie zasiłków chorobowych, zaniżonych przez pracodawcę o kwotę 500 zł oraz odsetek za zwłokę w ich wypłacie w kwocie 55,59 zł, a także kwoty 100 zł z tytułu odsetek za opóźnienie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Strona pozwana wniosła o oddalenie w całości powództwa, zaprzeczając by była następcą prawnym likwidowanej Spółdzielni, kwestionując dopuszczalność drogi sądowej w przedmiocie wypłaty zasiłków chorobowych i wskazując na Zakład Ubezpieczeń jako organ właściwy do rozpoznania sprawy, a także zaprzeczając by była w zwłocze z zapłatą ekwiwalentu pieniężnego za urlop, skoro uiściła go niezwłocznie po zgłoszeniu roszczenia przez powoda. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy nie uwzględnił zarzutu niedopuszczalności drogi sądowej i rozpoznał żądanie powoda o zasądzenie zasiłków chorobowych i odsetek za zwłokę, dopuszczając dowód z opinii biegłego na okoliczność wysokości spornej kwoty.

W uzasadnieniu wyroku sporządzonym w trybie art. 419 § 3 KPC Sąd ustalił, że w okresie zatrudnienia w pozwanej Spółce od 1 stycznia 1992 r. do 7 maja 1993 r. powód przebywał na zwolnieniu lekarskim i z tego tytułu nabył prawo do zasiłków cho-

robowych. Okresy pobierania zasiłku oraz jego wysokość ustalił powołany przez sąd biegły z zakresu księgowości i finansów. Sąd powołał się na art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 143 ze zm.) i podkreślił, że strona pozwana nie zgłaszała imiennego wykazu pracowników do ZUS. Z tego faktu Sąd wyprowadził wniosek, że to pozwana dokonywała wypłat zasiłków chorobowych, ustalając terminy tych wypłat oraz wysokość świadczeń. Nie negując, że środki na zasiłki chorobowe pochodziły ze środków ZUS, Sąd uznał, iż za opóźnienie w wypłacie zasiłków odpowiedzialność ponosi na zasadzie prawa cywilnego pozwana Spółka.

W rewizji nadzwyczajnej Minister Sprawiedliwości zarzucił powyższemu wyrokowi w części zasądzającej kwotę 555,59 zł z tytułu zasiłków chorobowych i orzekającej o kosztach postępowania rażąco naruszenie art. 369 pkt 1 KPC w związku z art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 143) i na podstawie art. 417 § 1 KPC wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części, zniesienie postępowania w zakresie dotyczącym zasiłków chorobowych i przekazanie sprawy w tym zakresie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w P., jako organu właściwego do jej rozpoznania.

Zdaniem Ministra zaskarżony wyrok w tej części rażąco narusza wymienione przepisy prawa. Stosownie bowiem do powołanego art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa spory o świadczenia z tej ustawy, należą do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zwracał na to wielokrotnie uwagę pełnomocnik strony pozwanej w toku procesu. Wprawdzie Oddział ZUS w P. na zapytanie Sądu wyjaśnił w piśmie z dnia 7 marca 1994 r., że prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa, w tym do zasiłków chorobowych i ich wysokość ustalają oraz zasiłki wypłacają zakłady pracy, które nie zgłaszają imiennie pracowników do ubezpieczenia społecznego w Oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zaznaczył jednak, iż wydatki na takie zasiłki pracownikom zakładów pracy nie będących zakładami państwowymi są pokrywane ze środków ZUS. Pracownikowi, który kwestionuje wysokość zasiłków chorobowych przysługuje prawo zgłoszenia odpowiedniego wniosku do organu rentowego, mimo że zasiłki wypłacił pracodawca. W ocenie wnoszącego rewizję nadzwyczajną, Sąd Pracy powinien był przekazać sporną sprawę zasiłków chorobowych organowi rentowemu jako właściwemu. Skoro tego nie uczynił i merytorycznie rozpoznał sprawę to naruszył rażąco przytoczone przepisy.

Sąd Najwyższy rozważył co następuje.

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

Zgodnie z przepisem art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 143 ze zm.) pracownik któremu zasiłki określone w ustawie wypłaca zakład pracy, może wystąpić z wnioskiem do Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie uprawnień do zasiłku, jeżeli uważa, że zakład pracy naruszył jego uprawnienia w tym zakresie. Środki odwoławcze od ustaleń

oddziału ZUS dokonanych przy rozstrzygnięciu takiego wniosku, określają odrębne przepisy (ust. 3 art. 49 omawianej ustawy). Kwestia braku właściwości rzeczowej sądu pracy w sprawach dotyczących zasiłku chorobowego była zawsze jednolicie traktowana w orzecznictwie. W wyroku z dnia 2 czerwca 1995 r. I PRN 24/95 (OSNAPIUS 1996 nr 4 poz. 58) Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd rejonowy - sąd pracy, który wydał w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty uwzględniający wszystkie roszczenia powoda, w tym między innymi o zasiłki chorobowe wraz z ustawowymi odsetkami, naruszył przepisy regulujące właściwość organów w sprawach dotyczących zasiłku chorobowego. Sąd Najwyższy powołał się na art. 2 i 49 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zgodnie z którymi to przepisami, zasiłek chorobowy jest świadczeniem pieniężnym z ubezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu Najwyższego Sąd Rejonowy orzekając w kwestii przyznania lub odmowy prawa do zasiłku naruszył art. 1 i 2 KPC co zgodnie z art. 369 pkt 1 KPC, powoduje nieważność postępowania.

Sąd Najwyższy orzekając w niniejszej sprawie w pełni podziela przytoczone wyżej wywody. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w oparciu o art. 422 § 1 KPC w zw. z art. 11 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie kodeksu postępowania cywilnego... (Dz. U. Nr 43. poz. 189) i przekazał sprawę do rozpoznania organowi rentowemu, jako właściwemu zgodnie z wymienionymi przepisami art. 2 i 49 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

=====